

STAROSLOVANSKO GROBIŠČE OB CERKVI NA DRULOVKI

PAOLA KOROŠEC

Pri raziskovanju prazgodovinske naselbine na Drulovki,¹ so bile na-rejene tudi sonde ob cerkvi, da se ugotovi, ali obstaja tam v resnici tudi starejše, mogoče še staroslovansko grobišče. Po poročilu domačinov so nam-reč, ko so kopali vodnjak 1926. leta, odkopali dva skeleta, ki sta ležala vzporedno z glavo proti zahodu. Oddaljena sta bila ca. 1,50 m od vhoda pri zidu, ki obdaja prostor okoli cerkve. Ta groba si je ogledal tudi W. Šmid.²

V vsem so bile napravljene štiri sonde. Sonda na severni strani je bila napravljena med obzidjem in cerkvijo v dolžini 3 m in širini 1 m. Globina je bila ca. 0,40 m, ko se tu začel prod. Dosežena globina pri sondi je bila 1,90 m. Sledov, da bi bil kakšen grob vkopan v prod ni bilo. Na južni strani je bila med cerkvijo in ograjo napravljena v dolžini 2,70 m in 1 m širine paralelno s cerkvijo oziroma z ograjo. Prod se je javil na globini 0,35 m. Vse tri sonde so bile brez kakršnih koli sledov o kakšnem grobu.

Glede na to, da sta bila pri kopanju vodnjaka odkrita ta dva skeleta tik pred vhodom, je bila paralelno s cerkvijo med ograjo in samo cerkvijo napravljena še ena sonda v širini cerkve. V tej sondi so bili odkriti štirje skeleti, od katerih so bili trije otroški in eden odrasel.

Skelet št. 1. — Slabo ohranjen otroški skelet, v hrbtni legi z rokami ob telesu. Usmerjen od zahoda (lega glave) proti vzhodu s 5° odklona proti jugu. Ohranjena dolžina ca. 0,60 m. Ležal je ca. 0,30 m pod današnjo površino. Brez pridatkov (sl. 1).

Skelet št. 2. — Slabo ohranjen otroški skelet tik ob vhodu v cerkev. Pri gradnji cerkve mu je bil odsekan spodnji del nog. Ležal je v hrbtni legi z rokami ob telesu. Usmerjen od zahoda proti vzhodu z 10° odklona proti jugu. Globina 0,30 m od današnje površine (sl. 2). Pridatki: na levi strani glave fragment železnega obroča štirioglatega preseka. Ohranjena dolžina 2,2 cm (sl. 3 a); na desni strani glave obsenčni obroček s kvačico na vsakem koncu, izdelan iz tenke bronaste žice. Premer 3,0 × 2,0 cm (sl. 3 b).

¹ J. Korošec, Drulovka. Zbornik Filozofske fakultete IV/4, Ljubljana 1960. Glej tudi J. Korošec, Neolitska naselbina v Drulovki pri Kranju. AV 7, 1956, 3 sl.

² Drugih podatkov o teh grobovih ni bilo mogoče dobiti, tudi ne, ali so imeli pridatke ali ne.

Sl. 1. Drulovka, grob 1
Fig. 1. Drulovka, tombe 1

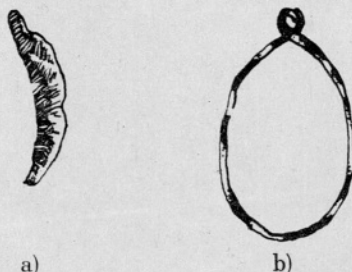

Sl. 2. Drulovka, grob 2
Fig. 2. Drulovka, tombe 2

Skelet št. 3. — Relativno dobro ohranjen skelet mlajšega moškega v hrbtni legi z rokami ob telesu. Glava nekoliko dislocirana zaradi pritiska zemlje. Usmerjenost od zahoda proti vzhodu. Dolž. 1,64 m. Ležal v globini 0,65 m pod površino. Brez pridatkov (sl. 4).

Skelet št. 4. — Zelo slabo ohranjen otroški skelet tik ob cementni ograji. Uničen je bil pri postavljanju trigonometrijske točke. Usmeritev zahod—vzhod. Globina ca. 0,35 m. Brez pridatkov.

Nekropola, ki je odkrita ob cerkvi, šteje za danes šest grobov.³ Ali imamo na tem mestu zgodnj srednjeveško nekropolo večjih razmer, lahko pokažejo samo nadaljnje raziskave. Za domnevo, da je trajala dalj časa, govori že sam obstoj cerkve na tem prostoru.⁴

Sl. 3. Drulovka, grob 2 — a) fragment železnega obroča, b) obsenčni obroček
Fig. 3. Drulovka, tombe 2 — a) fragment d'anneau de métal, b) boucle d'oreille

Po izkopanih grobovih spada nekropola v vrsto planih vrstnih grobišč, kot so nekropole v Kranju,⁵ Bledu,⁶ Bohinjski Srednji vasi⁷ in drugod v Sloveniji⁸ ter drugem delu Karantanije.⁹

Odkriti grobovi spadajo v vrsto grobov z zelo skromnim inventarjem. Uhan, najden v grobu 2, predstavlja osnovni tip obročka karantanske skupine.¹⁰ Na podlagi teh podatkov spada z domnevo, da je nekropola bila dalj časa v uporabi, odkriti del grobišča v I. časovno fazo materialnega kulturnega razvoja karantanskega ozemlja.¹¹

³ V tem številu zajemamo tudi dva omenjena groba, najdena pred II. svetovno vojno.

⁴ Po vsem sodeč je pod cerkvijo starejša osnova.

⁵ Nekropola okoli farne cerkve. J. Kastelic, Staroslovanski Kranj, v spomin-skem zborniku — 900 let Kranja, Kranj (1960), 42 sl.

⁶ Bled — »brdo«; W. Šmid, Altslowenische Gräber Krains. Carniola I, 1908, 26 sl. (dalje W. Šmid 1908); A. Müllner, Argo 3, 1894, 80 sl.; ibid. 113 sl.

⁷ Bled — Pristava; J. Kastelic, B. Škerlj, Slovanska nekropola na Bledu. Dela SAZU 2, 1950.

⁸ Bled — Grad; A. Valič, Staroslovansko grobišče na Blejskem gradu. Situla 7, 1964; tudi druge nekropole.

⁹ Nekropola na »Žalah« in »Podónjicah«, W. Šmid, 1908, 18 sl.

¹⁰ Kot na primer del nekropole na Ptujskem gradu, Hajdini itd.

¹¹ Nekropole v Förku, Judendorfu, Šmohoru, Krunglu, Hohenbergu, Köt-tlachu itd.

¹² P. Korošec, Poskus delitev slovanske materialne kulture na področju Karan-tanije. ZČ 15, 1961, 159 sl.

¹³ ibid. 192 sl.

Na samem mestu raziskovanja neolitske naselbine je bilo najdeno tik pod samo rušo nekaj fragmentov slovanske keramike. Tako pripada nekaj fragmentov sivočrno žganemu in na lončarskem kolesu izdelanemu loncu jajčasto ovalne oblike, s poševnim vratom ter poševno odrezanim ustjem. Na ramenu sta dva niza poševnih vrezov. Ohranjena višina 7 cm (T. 1: 1).

Neki drug fragment sivočrno žganega lonca izredno grobe fakture ima vrezano valovnico. Po fragmentu sodeč je bil lonec samo dodelan na lončarskem kolesu. Ohranjena višina fragmenta 3,4 cm (T. 1: 2).

Sl. 4. Drulovka, grob 3

Fig. 4. Drulovka, tombe 3

Nekaj drugih bolj atipičnih fragmentov pa ima na notranji strani tudi sledi gnetenja. (T. 1: 3).

Če analiziramo te fragmente, ki so pravzaprav najdeni slučajno, se najprej pojavi vprašanje njih kronologije. Ni dvoma, da kljub nekaterim starejšim ohranjenim elementom, kot so gnetenje nekaterih posod, ki jim pripadajo omenjeni fragmenti, dalje tipična valovnica, izdelana, kot jo imamo tudi v VIII. stoletju itd., ne moremo datirati preveč v zgodnji čas. Pripadali bodo verjetno kasnejšemu času, mogoče srednjemu veku. Žal danes točne klasifikacije ni mogoče napraviti, dokler ne bo raziskana tudi vsa srednjeveška keramika. Ravno tako ne moremo po načinu izdelave najdenih fragmentov šteti med keramiko, ki naj bi bila izdelek meščanske obrti, temveč je bila izdelek vaških lončarjev.

RÉSUMÉ

Une nécropole des anciens Slaves autour de l'église de Drulovka près de Kranj.

En 1956, pendant les fouilles systématiques de la station néolithique de Drulovka, des recherches furent effectuées aussi autour de l'église de ce village à des fins de sondage. Au cours de ces travaux, quatre tombes ont été découvertes à l'entrée même de l'édifice. Cette découverte, en lui ajoutant deux tombes qui ont été mises à jour en 1926, forme une partie d'une nécropole du haut Moyen Age slave. Tous les squelettes étaient posés plus ou moins exactement dans la direction Ouest-Est (la tête à l'Ouest) à une profondeur de 0.30 à 0.65 m. Ils reposaient sur le dos, les bras le long du corps et à même le sol. Près de la tête du squelette N° 2. il y avait une boucle d'oreille simple, surmontée d'un anneau, terminé en crochet et un fragment d'anneau de métal de petite dimension.

D'après la classification du matériel slave du territoire des Alpes Sud-Orientales, cette tombe fait partie de la civilisation carantienne, c'est-à-dire de la première phase de l'essor culturel du territoire de la marche de Karantanie.

Dans les environs de la station néolithique on a trouvé, immédiatement sous la couche d'humus, des fragments de céramique slave que l'auteur date du haut Moyen Age, et il les considère comme des produits villageois.